

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАКАРПАТСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

СХВАЛЕНО

Вченою радою
КЗ «ЗІППО» ЗОР
«12» січня 2026 р.,
протокол № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. директора Комунального
закладу «Закарпатський інститут
післядипломної педагогічної
освіти» Закарпатської обласної
ради

Сивохоп Я.М.
(прізвище та ініціали)

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації вчителів зарубіжної літератури закладів
загальної середньої освіти
«СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ НА РІВНІ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ»**

Розробник(и): Комунальний заклад «Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти» Закарпатської обласної ради (Гнаткович Т.Д., завідувач навчально-методичного кабінету методики викладання суспільно-гуманітарних та художньо-естетичних дисциплін, кандидат педагогічних наук; Опачко О.І., методист навчально-методичного кабінету методики викладання суспільно-гуманітарних та художньо-естетичних дисциплін Комунального закладу «Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти» Закарпатської обласної ради).

Напрямок підвищення кваліфікації: сучасні підходи до навчання в Новій українській школі на рівні базової середньої освіти.

Розроблено на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (наказ МОН від 12.10.2022 №904).

Термін дії програми: з 19.01.2026 до 30.12.2030 року.

Рецензенти:

Ребрик Н.Й., кандидат педагогічних наук, завідувачка кафедри теорії і методики професійної освіти та інноваційних технологій Комунального закладу «Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти» Закарпатської обласної ради.

Ходанич Л.П., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики професійної освіти та інноваційних технологій Комунального закладу «Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти» Закарпатської обласної ради.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми підвищення кваліфікації вчителів НУШ із зарубіжної літератури полягає в необхідності забезпечення професійного розвитку педагогічних працівників відповідно до державної політики в галузі освіти та з опорою на міжнародний досвід мовної освіти для роботи в умовах реалізації нового Державного стандарту базової середньої освіти. Програма враховує компетентнісний підхід з використанням сучасних цифрових інструментів, інтерактивних платформ, методики змішаного, віддаленого та перевернутого навчання.

Сучасний вчитель закладу освіти має бути готовим до роботи за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи освіти, у тому числі виконання заходів щодо реалізації євроінтеграційних процесів у галузі освіти, інклюзивного підходу, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного використання технологій дистанційного навчання. Актуальність розроблення Програми для вчителів закладів загальної середньої освіти полягає в необхідності підготовки вчителів до роботи за Державним стандартом базової середньої освіти в контексті вимог законодавства.

Програму укладено відповідно до положень законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанов Кабінету Міністрів України, зокрема від 21 серпня 2019 року № 800 (зі змінами) «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», від 30 вересня 2020 р. № 898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р, професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225), інших нормативно-правових актів у сфері освіти та з урахуванням стратегії європейської інтеграції, кращих міжнародних і вітчизняних практик професійного розвитку педагогів.

Цільова група: учителі зарубіжної літератури закладів загальної середньої освіти, які забезпечують реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти.

Обсяг (тривалість): 30 год (1 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації програми: особливістю Програми є акцент на реалізації стандартів НУШ з опорою на Загальноєвропейські Рекомендації з

мовної освіти, Додатковий том 2020 – CEFR Companion Volume, 2020 (далі CEFR 2020) з урахуванням інноваційних підходів до впровадження міжпредметних зв'язків та здатності застосовувати набуті знання в різних життєвих ситуаціях.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна.

Мета підвищення кваліфікації полягає в удосконаленні професійних компетентностей учителів зарубіжної літератури шляхом опанування сучасних підходів, інструментів і практик відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей учителів закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО) необхідних для організації навчання, виховання та розвитку учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р., та на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.

Завдання підвищення кваліфікації:

- удосконалити знання про нормативно-правові принципи Державного стандарту базової середньої освіти, його роль та складники;
- модернізувати професійний потенціал як системний показник готовності до інноваційної діяльності, трансформації найновіших досягнень науки та перспективного педагогічного досвіду в практику роботи вчителя зарубіжної літератури;
- формувати вміння здійснювати інтегровану практико-теоретичну професійну діяльність, що сприятиме формуванню інноваційного освітнього простору за логікою варіативного розвитку мотиваційно-сміислової освіти;
- удосконалювати вміння доцільно й виправдано користуватися методиками, засобами, прийомами навчання зарубіжної літератури на уроках та під час підготовки до них; якісно та швидко будувати урок; удосконалити вміння користуватися сучасними джерелами;
- підвищити здатність до навчання й ефективного планування своєї професійної діяльності;
- ефективно використовувати можливості цифрових технологій та дистанційного навчання.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

мовно-комунікативна компетентність (A1):

- A1.3. забезпечувати вивчення здобувачами освіти зарубіжної літератури;
- A1.4. здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні вміння й навички здобувачів освіти;

предметно-методична компетентність (A2):

- A2.1. формувати стійку мотивацію і свідоме прагнення до професійного

A2.1. здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державними стандартами освіти;

A2.2. здатність формувати і розвивати в здобувачів освіти ключові компетентності та наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти;

A2.3. здатність здійснювати інтегроване навчання здобувачів освіти і сприяти цілісному індивідуально-особистісному становленню учнів;

A2.4. здатність добирати і використовувати сучасні й ефективні методики та технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти;

A2.5. здатність формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти

організаційна компетентність (Г2):

Г2.1. здатність організувати процес навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти;

Г2.2. здатність організувати різні види й форми навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти;

оцінювально-аналітична компетентність (Г3):

Г3.1. здатність здійснювати оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;

Г3.2. здатність аналізувати результати навчання здобувачів освіти;

Г3.3. здатність формувати спроможність у здобувачів освіти до самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання

Очікувані результати підвищення кваліфікації: за результатами виконання Програми із зарубіжної літератури

знатимуть

- нормативно-правові засади Державного стандарту базової середньої освіти, його роль та складники;
- особливості реалізації нового Державного стандарту базової середньої освіти в межах мовно-літературної галузі;
- мету та ключові компоненти Концепції «Нова українська школа»;
- моделі організації мовленнєвої діяльності відповідно до CEFR 2020;

умітимуть

- організувати освітній процес відповідно до нормативно-правових засад Державного стандарту базової середньої освіти;
- застосовувати Типову освітню програму для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти;
- розробляти навчальні програми на основі модельних і Державного стандарту базової середньої освіти;
- моделювати навчальну діяльність на уроках зарубіжної літератури в 5-9 класах з використанням інноваційних технологій;
- аналізувати та обирати ефективні стратегії формування наскрізних умінь;
- пояснювати сутність діяльнісного підходу та його роль у реалізації концепції Нової української школи.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації: формувальне оцінювання (надання відгуків та коментарів) під час навчання, підсумкове тестування. Для отримання документа про підвищення кваліфікації необхідно набрати не менше 60% від загальної кількості балів у підсумковому тесті.

Документ про підвищення кваліфікації :

За результатами виконання Програми педагогічні працівники отримують сертифікат з описом досягнутих результатів.

Вартість: 750 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено підвищення кваліфікації вчителів зарубіжної літератури в умовах Нової української школи (НУШ). Програма спрямована на розвиток методичної гнучкості педагогічних працівників та впровадження компетентнісного та діяльнісного підходів до навчання зарубіжної літератури.

Особливістю (вид діяльності) є розвиток можливості гнучко планувати освітній процес з використанням онлайн-платформ, цифрових ресурсів та автентичних матеріалів та опанування технік постійного зворотного зв'язку для підтримки прогресу учня, уміння адаптувати завдання під потреби різних груп учнів.

Самостійна робота передбачає опрацювання теоретичного матеріалу щодо сучасних підходів у викладанні зарубіжної літератури, створення планів-конспектів уроків, персональних цифрових портфоліо та проєктів з використанням штучного інтелекту, аналіз автентичних матеріалів для подальшої адаптації їх у освітньому процесі.

Підсумкові заходи передбачають розробку власних мініпроєктів, планів уроків, рекомендацій на основі аналізу різних джерел, рефлексію під час курсів та післякурсове опитування, самооцінювання професійних знань і вмінь учителів зарубіжної літератури, підсумковий тест.

Зміст програми складається з 3 модулів та 12 взаємопов'язаних тем. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 15 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, 30 балів. Прохідний бал — 15. Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують свідоцтво / сертифікат.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год, з них: 8 год — лекційні заняття, 15 год — практична робота, 5 год — самостійна робота, 2 год — контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ					
Тема 1.1. Підхід як стратегія навчання, що поєднує методи, форми й прийоми навчання	2		2		4
Тема 1.2. Основні характеристики компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегративного підходів у навчанні зарубіжної літератури	–	2	2	–	4
Тема 1.3. Взаємозалежність і взаємодоповнюваність педагогічних підходів в особистісно орієнтованому освітньому процесі; їх реалізація в умовах очного, дистанційного та змішаного навчання	–	2	–	–	2
Разом за модулем	2	4	2	–	8
МОДУЛЬ 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНИХ НАВИЧОК У ПРОЦЕСІ ПРОБЛЕМНОГО, ПРОЄКТНОГО ТА КООПЕРАТИВНОГО НАВЧАННЯ					
Тема 2.1. Мовно-літературні навички як основа успішної соціалізації учнів	2	–	–	–	2
Тема 2.2. Проблемне навчання: сутність, механізм реалізації, освітні інструменти	–	2	–	–	2
Тема 2.3. Проєктне навчання: сутність, переваги, планування навчального проєкту.	–	2	–	–	2

Спільні й відмінні риси проблемного та проєктного навчання					
Тема 2.4. Кооперативне навчання: методи, умови ефективного перебігу, оцінювання групової діяльності учнів	–	2	–	–	2
Тема 2.5. Глибинне навчання як основа усвідомленого засвоєння знань і навичок	–	2	–	–	2
Разом за модулем	2	8	–	–	10
МОДУЛЬ 3. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ТА РЕФЛЕКСИВНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ У МОВНО-ЛІТЕРАТУРНІЙ ОСВІТІ					
Тема 3.1. Розвиток критичного мислення та когнітивної гнучкості учнів	–	2	–	–	2
Тема 3.2. Компетентнісно орієнтовані завдання як умова реалізації компетентнісного підходу до навчання	–	2	–	–	2
Тема 3.3. Практична зорієнтованість навчання та активна роль учня як суб'єкта освітньої діяльності	2	–	2	–	4
Тема 3.4. Рефлексивність навчання як чинник особистісного зростання учня	–	2	–	–	2
Разом за модулем	2	6	2	–	10
Підсумкові заходи	–	–	–	2	2
Усього	6	18	4	2	30

Програмою передбачено інтерактивні лекційні заняття.

Особливістю практичних занять є виконання вправ, проведення досліджень, аналіз конкретних ситуацій і розв'язання професійних кейсів.

Самостійна робота передбачає індивідуальну роботу над проектами, підготовку доповідей, розроблення навчально-методичних матеріалів чи виконання інших видів діяльності відповідно до змісту програми.

Підсумковими заходами є тестування, захист проєктів, презентація індивідуальних портфоліо, самооцінювання, які сприятимуть комплексній оцінці засвоєння матеріалу й формуванню навичок систематизації та аналізу отриманих знань, диференційовані за групами учасників.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ

Тема 1.1. Підхід як стратегія навчання, що поєднує методи, форми й прийоми навчання

Поняття «педагогічний підхід» у сучасній дидактиці.

Теорія до практика навчального заняття.

Відмінність між підходом, методом, формою та прийомом навчання: дидактична ієрархія та взаємозв'язки.

Вибір педагогічного підходу з урахуванням вікових особливостей учнів і специфіки мовно-літературної галузі.

Проектування уроку/заняття на основі обраного підходу: логіка, структура, очікувані результати навчання.

Аналіз і самооцінювання ефективності реалізованого підходу в освітньому процесі.

Тема 1.2. Основні характеристики компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегративного підходів у навчанні предметів/інтегрованих курсів

Компетентнісний підхід: формування мовно-літературних компетентностей учнів.

Викладання зарубіжної літератури – сучасно: діяльнісний підхід до організації освітнього процесу.

Особистісно орієнтований підхід: індивідуалізація навчання та підтримка психосоціального благополуччя дитини.

Інтегративний підхід: поєднання змісту різних освітніх галузей та створення безпечного освітнього середовища.

Тема 1.3. Взаємозалежність і взаємодоповнюваність педагогічних підходів в особистісно орієнтованому освітньому процесі; їх реалізація в умовах очного, дистанційного та змішаного навчання

Поєднання педагогічних підходів як умова цілісного розвитку особистості учня. Моделювання освітнього процесу на основі інтеграції кількох підходів у межах одного навчального заняття.

Реалізація педагогічних підходів в умовах очного навчання: просторові, комунікативні аспекти.

Особливості застосування підходів у дистанційному та змішаному навчанні: цифрові інструменти й педагогічні виклики.

Роль учителя як фасилітатора, наставника й тьютора в особистісно орієнтованому освітньому середовищі.

Зміна пріоритетів в освітньому процесі від накопичення знань до розвитку життєвих навичок.

МОДУЛЬ 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНИХ НАВИЧОК У ПРОЦЕСІ ПРОБЛЕМНОГО, ПРОЄКТНОГО ТА КООПЕРАТИВНОГО НАВЧАННЯ

Тема 2.1. Мовно-літературні навички як основа успішної соціалізації учнів

Ключові компетентності та наскрізні вміння у мовно-літературній освітній галузі.

Трансформація ролі знань: від репродуктивного засвоєння до функціонального застосування.

Методичні підходи до формування мовно-літературних навичок на уроці та в позаурочній діяльності.

Оцінювання розвитку мовно-літературних компетентностей учнів.

Тема 2.2. Проблемне навчання: сутність, механізм реалізації, освітні інструменти

Дидактична сутність проблемного навчання та його місце в сучасному освітньому процесі.

Типи проблемних ситуацій на уроках зарубіжної літератури.

Етапи проблемного навчання: постановка проблеми, пошук рішень, рефлексія результатів.

Освітні інструменти проблемного навчання: запитання, кейси, дилеми, рольові ситуації.

Педагогічні умови ефективного застосування проблемного навчання.

Тема 2.3. Проєктне навчання: сутність, переваги, планування навчального проєкту. Спільні й відмінні риси проблемного та проєктного навчання

Проєктне навчання як інструмент формування комунікативних компетентностей.

Типологія навчальних проєктів у мовно-літературній освітній галузі.

Планування та етапи реалізації навчального проєкту: від ідеї до презентації результатів.

Роль учителя й учнів у проєктному навчанні: наставництво, партнерство, відповідальність.

Порівняльна характеристика проблемного й проєктного навчання: можливості інтеграції.

Тема 2.4. Кооперативне навчання: методи, умови ефективного перебігу, оцінювання групової діяльності учнів

Сутність кооперативного навчання та його значення для розвитку комунікативних навичок.

Методи й структури кооперативного навчання (Think – Pair – Share, «Акваріум» тощо).

Умови ефективної групової роботи: ролі, правила, позитивна взаємозалежність.

Матриця оцінювання групової діяльності: критерії, індикатори, само- й взаємооцінювання.

Стратегії розвитку культури співпраці та безпечної взаємодії в класі.

Тема 2.5. Глибинне навчання як основа усвідомленого засвоєння знань і навичок

Поняття глибинного навчання та його відмінність від поверхневого засвоєння.

Когнітивні процеси, що лежать в основі глибинного навчання.

Навчальні стратегії, що сприяють осмисленню, узагальненню й перенесенню знань.

Роль запитань, діалогу й рефлексії у формуванні глибинного розуміння.

Створення навчальних ситуацій для глибинного опрацювання тем з української мови та літератури.

МОДУЛЬ 3. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ТА РЕФЛЕКСИВНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ У МОВНО-ЛІТЕРАТУРНІЙ ОСВІТІ

Тема 3.1. Розвиток критичного мислення та когнітивної гнучкості учнів

Критичне мислення й когнітивна гнучкість як ключові навички XXI століття.

Прийоми розвитку критичного мислення на різних етапах уроку.

Формування вміння аналізувати інформацію, приймати рішення й оцінювати ризики.

Подолання стереотипів і розвиток відкритості до альтернативних точок зору.

Використання соціально значущих і життєвих ситуацій для розвитку мислення учнів

Тема 3.2. Компетентнісно орієнтовані завдання як умова реалізації компетентнісного підходу до навчання

Поняття компетентнісно орієнтованого завдання та його дидактичні особливості.

Структура компетентнісно орієнтованого завдання: ситуація, діяльність, результат.

Методичні орієнтири конструювання комунікативних завдань.

Рівні складності та диференціація компетентнісно орієнтованих завдань.

Оцінювання результатів виконання компетентнісно орієнтованих завдань.

Тема 3.3. Практична зорієнтованість навчання та активна роль учня як суб'єкта освітньої діяльності

Практико-орієнтоване навчання як умова формування комунікативних компетентностей.

Навчальні ситуації як основа змісту уроків мовно-літературної освітньої галузі.

Активні та інтерактивні методи залучення учнів до навчальної діяльності.

Формування відповідальності учня за власне навчання та поведінковий вибір.

Педагогічні стратегії підтримки навчальної мотивації й самостійності учнів.

Тема 3.4. Рефлексивність навчання як чинник особистісного зростання учня

Поняття педагогічної рефлексії та її роль у навчальному процесі.

Види рефлексії: емоційна, діяльнісна, ціннісна.

Методи й прийоми організації рефлексії на уроці та після навчальної діяльності.

Рефлексія як інструмент саморегуляції та розвитку навчальної автономії учнів.

Формування рефлексивної культури в класі та професійної рефлексії вчителя.

Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Визначення точок поточного, діагностувального та підсумкового контролю при вивченні теми.
2. Аналіз та інтерпретація результатів досягнень учнів.
3. Планування та розробка матриці оцінювання.
4. Використання штучного інтелекту для генерації варіантів завдань, критеріїв оцінювання та рубрик з подальшою професійною корекцією.
5. Розробка дескрипторів (описів рівнів) для оцінювання конкретного виду діяльності.
6. Конструювання технік зворотного зв'язку.
7. Створення чек-листів або карток рефлексії для учнів.
8. Розробка критеріїв та інструментаріїв для формувального оцінювання конкретної теми (чек-листи, картки самооцінювання).

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 №800 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF%23Text#Text>

2. Державний стандарт базової середньої освіти
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#n16>

3. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 №1225. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>

4. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 №463-IX (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

Основна література

1. Вебресурс Нової української школи. URL: <https://nus.org.ua>
2. Головіна О. Фінський досвід освіти. Як і навіщо учні у Фінляндії оцінюють себе. *Нова українська школа: вебсайт.* URL: <https://nus.org.ua/articles/finskyj-dosvid-osvity-yak-i-navishho-uchni-u-finlyandiyi-otsinyuyut-sebe/>
3. Гра по-новому, навчання по-іншому: метод. посіб. / упорядник О. Рома. Київ: The LEGO Foundation, 2018. 44 с.
4. Державний стандарт базової середньої освіти. *Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>; <https://ippo.if.ua/predmety/istoriya/index.php?r=site/stattya&id=2331>
5. Дистанційне та змішане навчання в школі. Путівник / упоряд. І. П. Воротникова. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. 2020. 48 с.
6. Діагностичне, формувальне, підсумкове – які види оцінювання у фінських школах. *Нова українська школа: вебсайт.* URL: <https://nus.org.ua/news/diagnostychnе-formuvalne-pidsumkove-yaki-vydy-otsinyuvannya-u-finskyh-shkolah/>
7. Дорожня карта учителя / учительки мовно-літературної галузі: інструментарій оцінювання (для 5–8 (НУШ) та 9–11 класів закладів загальної середньої освіти) укл. Т. Гнаткович, О. Котусенко, О. Опачко, Ужгород: вид. «Гражда», 2025, 54с.
8. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
9. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
10. Коберник І. Оцінювання в Новій українській школі: ресурс для розвитку замість вироку. *Нова українська школа: вебсайт.* URL:

https://nus.org.ua/view/otsinyuvannya-v-novij-ukrayins_kij-shkoli-resurs-dlya-rozvytku-zamist-vyroku/

11. Концепція Нова українська школа. URL: <https://kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
12. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р. URL: <https://kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
13. Модельні навчальні програми мовно-літературної освітньої галузі <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>
14. «Український правопис». Електронна версія офіційного видання <https://drive.google.com/file/d/1p0moU61Yrg4RskpJYTljxkiAa5vrd0mM/view>
15. Наказ МОН “Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання” від 02.08.2024 р. №1093 <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia>
16. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / за ред. Н. М. Бібік. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
17. Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України від 19 лютого 2021 р. № 235. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-dlya-5-9-klasiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>